

داروها و تداخلات غذایی

ویژه آموزش به بیمار

تداخلات دارویی و نکات آموزشی	دسته دارویی	نام دارو
✓ باعث تهوع ، استفراغ و بی اشتها می شود.	ضد نئوپلاسم	ای روبیسین Epirubicin
✓ از مصرف دارو همراه باگریپ فروت خودداری کنید. ✓ ممکن است مصرف دارو باعث بروز بی اشتها و طعم بد در دهان گردد .پس، وعده های غذایی را با حجم کم و دفعات بیشتر میل کنید. ✓ برای بهبود طعم دهان از آدامس های بدون شکر یا آب لیمو استفاده کنید. ✓ همراه با لبنیات پروبیوتیک مصرف شود.	آنتی بیوتیک	اریترومایسین Erythromycin
✓ مانیتور کردن سطح آهن و B12 و منیزیم و چک تراکم استخوان		ازومپرازول Esomeprazole
✓ در زمان مصرف این دارو از مصرف بیش از اندازه منابع غنی از پتاسیم خودداری کرده و سطح زینک خون را مانیتور نمایید.	دیورتیک نگه دارنده پتاسیم	اسپیرونولاکتون (آلداکتون) Spironolactone
✓ مصرف طولانی مدت این دارو ممکن است باعث کمبود آهن، ویتامین B12 و منیزیم و تراکم استخوان شود.	مهارکننده پمپ پروتون	امپرازول Omeprazole
✓ با آهن شلاته می شود. بنابراین آهن باید با فاصله ۲ الی ۳ ساعت از دارو مصرف شود. ✓ مانیتور کردن سطح آهن و در صورت نیاز تجویز مکمل آهن.	مهارکننده ی COMT (ضد پارکینسون)	انتاکاپون Entacapone
✓ این دارو دفع پتاسیم را کاهش داده و با رژیم غنی از پتاسیم مصرف نشود. ✓ مقادیر کافی مایعات بنوشید. ✓ از مصرف الکل پرهیز شود.	مهارکننده ی آنزیم مبدل آنژیوتانسین	انالاپریل Enalapril
✓ با رژیم غنی از کلسیم و ویتامین D مصرف شود یا مکمل Ca-D مصرف شود. ✓ سطح سرمی زینک بررسی شود. در صورت کمبود مکمل (با فاصله ۲ساعته از دارو) مصرف شود. ✓ ۳۰-۶۰ دقیقه قبل از صبحانه همراه با آب زیاد مصرف شود.	ضد پوکی استخوان	ایباندرونات (بونیا) Ibandronate
✓ این دارو را با غذا یا شیر مصرف کنید . چون دارو می تواند باعث ناراحتی معده شود. ✓ در بیماران قلبی- کلیوی مصرف نشود.	ضد التهاب غیر استروئیدی	ایبوبروفن Ibufrofen
✓ باعث مهار تبدیل ویتامین B6 به فرم فعالش می شود. بنابراین مکمل پیریدوکسین 50 - 25 (میلی گرم در روز) و ب کمپلکس اگر تغییرات پوستی اتفاق بیافتد به همراه این دارو توصیه می شود. ✓ در صورت مصرف ایزونیاژید به تنهایی یا همراه با سایر آنتی بیوتیک ها ، از مصرف غذاهای حاوی تیرامین بالا خودداری کنید. ✓ مصرف مکمل ویتامین D توصیه می شود.	ضد سل	ایزونیاژید Isoniazid

تداخلات دارویی و نکات آموزشی	دسته دارویی	نام دارو
<ul style="list-style-type: none"> ✓ از مصرف آب گریپ فروت و مرکبات خودداری کنید. ✓ تولید کوآنزیم 10Q را کاهش می دهد. ممکن است، مکمل یاری با COQ10 حداقل ۱۰۰ میلی گرم در روز. ✓ برای پیشگیری از درد و ضعف ماهیچه ای مفید باشد. ✓ بهترین رژیم در زمان مصرف دارو، رژیم ضد التهاب میباشد. 	<ul style="list-style-type: none"> مهار کننده ی HMG-COA ردوکتاز (استاتین ها) 	<ul style="list-style-type: none"> آترواستاتین Atorvastatin
<ul style="list-style-type: none"> ✓ همراه با غذا مصرف شود. ✓ سطح قند خون مانیتور شود. 	<ul style="list-style-type: none"> بتا بلاکر 	<ul style="list-style-type: none"> آتنولول Atenolol
<ul style="list-style-type: none"> ✓ از مصرف دارو همراه با گریپ فروت خودداری کنید. ✓ ممکن است مصرف دارو باعث بروز بی اشتها و طعم بد در دهان و مشکلات گوارشی گردد. پس، وعده های غذایی را با حجم کم و دفعات بیشتر میل کنید. ✓ برای بهبود طعم دهان از آدامس های بدون شکر یا آب لیمو استفاده کنید. ✓ همراه با لبنیات پروبیوتیک مصرف شود. 	<ul style="list-style-type: none"> آنتی بیوتیک خانواده ماکرولیدها 	<ul style="list-style-type: none"> آزیترومایسین Azithromycin
<ul style="list-style-type: none"> ✓ سطح هموگلوبین و الکترولیت مانیتور شود تا در صورت نیاز مکمل یا آهن تجویز شود. ✓ همراه با غذاهای غنی از ویتامین C و فولات مصرف شود. ✓ با الکل مصرف نشود. 	<ul style="list-style-type: none"> ضد التهاب غیر استروئیدی (NSAID) 	<ul style="list-style-type: none"> آسپیرین Aspirin
<ul style="list-style-type: none"> ✓ از مصرف الکل پرهیز شود. ✓ آنزیم های کبدی مانیتور شود. 	<ul style="list-style-type: none"> ضد دیابت 	<ul style="list-style-type: none"> آکاربوز Acarbose
<ul style="list-style-type: none"> ✓ با رژیم غنی از کلسیم و ویتامین D مصرف شود یا مکمل Ca-D مصرف شود. ✓ سطح سرمی زینک بررسی شود. در صورت کمبود مکمل (با فاصله ۲ ساعته از دارو) مصرف شود. ✓ ۳۰ تا ۶۰ دقیقه قبل از صبحانه همراه با آب زیاد مصرف شود. 	<ul style="list-style-type: none"> ضد پوکی استخوان 	<ul style="list-style-type: none"> آلندرونات (فوزاماکس) Alendronate
<ul style="list-style-type: none"> ✓ با لبنیات پروبیوتیک مصرف شود. ✓ در رژیم های کم پتاسیم و بیماران کلیوی با احتیاط مصرف شود. 	<ul style="list-style-type: none"> آنتی باکتریال 	<ul style="list-style-type: none"> آموکسی سیلین Amoxicillin
<ul style="list-style-type: none"> ✓ مصرف این داروها با افزایش اشتها همراه است و در دراز مدت فرد ممکن است دچار افزایش وزن شود. ✓ همراه با فیبر ثابت مصرف شود چون مصرف زیاد فیبر باعث کاهش جذب دارو می شود. ✓ از مصرف الکل پرهیز شود. 	<ul style="list-style-type: none"> ضد افسردگی ۳ حلقه ای 	<ul style="list-style-type: none"> آمی تریپتیلین Amitriptyline
<ul style="list-style-type: none"> ✓ با رژیم غنی از کلسیم، منیزیم، پتاسیم و زینک مصرف شود. 	<ul style="list-style-type: none"> دیورتیک لوپی 	<ul style="list-style-type: none"> بومتانید (بومکس) Bumetanide
<ul style="list-style-type: none"> ✓ از مصرف آب گریپ فروت و مرکبات خودداری کنید. ✓ تولید کوآنزیم 10Q را کاهش می دهد. ممکن است، مکمل یاری با COQ10 حداقل ۱۰۰ میلی گرم در روز. ✓ برای پیشگیری از درد و ضعف ماهیچه ای مفید باشد. ✓ بهترین رژیم، رژیم ضد التهاب میباشد. 	<ul style="list-style-type: none"> مهار کننده ی HMG-COA ردوکتاز (استاتین ها) 	<ul style="list-style-type: none"> پراواستاتین Pravastatin
<ul style="list-style-type: none"> ✓ مصرف دراز مدت این دارو با کاهش میزان کلسیم خون و افزایش احتمال پوکی استخوان همراه است. بنابراین مصرف مکمل کلسیم و ویتامین D توصیه می شود. ✓ مصرف دراز مدت این دارو با کاهش دفع سدیم، باعث احتباس آب و نمک می شود. هم چنین باعث افزایش دفع پتاسیم می گردد. بنابراین رژیم کم سدیم و پتاسیم توصیه می شود. ✓ با رژیم غنی از Ca - vit D، پروتئین، پتاسیم، روی، ویتامین C مصرف شود. 	<ul style="list-style-type: none"> کورتیکو استروئیدها 	<ul style="list-style-type: none"> پردنیزولون Prednisolone
<ul style="list-style-type: none"> ✓ همراه غذا مصرف شود. ✓ مانیتور کردن قند خون 	<ul style="list-style-type: none"> بتا بلاکر 	<ul style="list-style-type: none"> پروپرانولول Propranolol
<ul style="list-style-type: none"> ✓ برای کاهش نشانه های گوارشی دارو را با غذا مصرف کنید. ✓ در صورت بروز اسهال، مایعات و الکترولیت ها جایگزین شود. ✓ همراه با گریپ فروت و مرکبات مصرف نشود. 	<ul style="list-style-type: none"> مهار کننده چسبندگی پلاکت 	<ul style="list-style-type: none"> پلاویکس Plavix

نام دارو	دسته دارویی	تداخلات دارویی و نکات آموزشی
پوساکونازول Posaconazole	ضد قارچ	✓ همراه غذا مصرف شود. ✓ ترجیحا با رژیم پرچرب مصرف شود.
پنی سیلین Penicillin	آنتی باکتریال	✓ در صورت داشتن ناراحتی معده ، دارو را با غذا مصرف کنید. ✓ با لبنیات پروبیوتیک مصرف شود. ✓ در صورت داشتن اسهال از مایعات زیاد استفاده کنید. ✓ در رژیم های کم پتاسیم و بیماران کلیوی با احتیاط تجویز شود.
تتراسایکلین Tetracycline	آنتی بیوتیک	✓ با فاصله ۳ ساعت از مکمل ها مصرف شود. ✓ برای کاهش بی اشتهايي وعده های مکرر و کم حجم مصرف شود. ✓ از مصرف مقدار زیاد ویتامین A همزمان با دارو پرهیز کنید. ✓ در دوره مصرف از لبنیات پروبیوتیک استفاده کنید. ✓ در صورت داشتن اسهال از مایعات زیاد استفاده کنید.
تریامترن Triamterene	دیورتیک نگه دارنده پتاسیم	✓ در زمان مصرف این دارو از مصرف بیش از اندازه منابع غنی از پتاسیم خودداری کنید. ✓ نشانه های کمبود زینک مشاهده شود.
لووتیروکسین Levothyroxin	هورمون تیروئید	✓ مکمل آهن، کلسیم یا منیزیم را با فاصله ۴ ساعت از دارو مصرف کنید. ✓ دارو باید ۲ تا ۳ ساعت قبل از ترکیبات حاوی سویا مصرف شود. ✓ از مصرف گردو، غذاهای پرفیبر و بذر کتان ، بادارو پرهیز کنید. ✓ در زمان مصرف دارو گریب فروت و مرکبات را با احتیاط مصرف کنید. ✓ دارو با فاصله ۳۰ دقیقه قبل از غذا یا ۳ تا ۴ ساعت بعد از غذا مصرف شود.
دگزامتازون Dexamethasone	کورتیکو استروئید	✓ با رژیم غنی از کلسیم، ویتامین D، پروتئین، پتاسیم و ویتامین C ، زینک و رژیم کم سدیم مصرف شود. ✓ بهتر است از مکمل کلسیم و ویتامین D استفاده شود.
دیگوکسین Digoxin	گلیکوزید قلبی	✓ دارو با معده خالی مصرف شود. ✓ از مصرف مکمل کلسیم پرهیز شود. ✓ سطح منیزیم و پتاسیم مانیتور شود. ✓ از مصرف مقدار زیاد سبوس پرهیز شود.
رانیتیدین Ranitidine	H2 بلاکر	✓ مانیتور کردن سطح خونی آهن، ویتامین B12 در درمان طولانی مدت.
رزواستاتین Rosuvastatin	مهار کننده ی HMG-COA ردوکتاز (استاتین ها)	✓ از مصرف آب گریب فروت و مرکبات خودداری کنید. ✓ تولید کوآنزیم Q10 را کاهش می دهد .ممکن است، مکمل یاری با COQ10 حداقل ۱۰۰ میلی گرم در روز. ✓ برای پیشگیری از درد و ضعف ماهیچه ای مفید باشد. ✓ بهترین رژیم در زمان مصرف دارو، رژیم ضد التهاب می باشد.
جم فیبروزیل Gemfibrozil	کاهنده چربی خون	✓ بهترین رژیم در زمان مصرف دارو، رژیم ضد التهاب می باشد. ✓ از مصرف الکل پرهیز کنید.
ریفامپین Rifampicin	ضد سل	✓ دارو با معده خالی مصرف شود. ✓ مصرف مکمل ویتامین D توصیه می شود. ✓ از مصرف غذاهای حاوی تیرامین بالا پرهیز شود.
سلکوکسیب Celecoxib	ضد التهاب غیر استروئیدی	✓ این دارو را با غذا مصرف کنید . چون دارو می تواند باعث ناراحتی معده شود. ✓ مصرف کافئین را محدود کنید. ✓ وعده غذایی پر چرب جذب دارو را افزایش می دهد.
سیپروفلوکساسین Ciprofloxacin	آنتی باکتریال کینولون	✓ محدودیت مصرف قهوه با دارو. ✓ دارو ۲ ساعت قبل یا ۶ ساعت بعد از مکمل منیزیم، کلسیم، آهن و زینک یا مولتی ویتامین و داروهای ضد اسید مصرف شود. ✓ در صورت داشتن اسهال مایعات کافی مصرف شود. ✓ لبنیات پروبیوتیک مصرف شود.

نام دارو	دسته دارویی	تداخلات دارویی و نکات آموزشی
سیتارابین Cytarabine	ضد نئوپلاسم	✓ می تواند سبب تهوع ، اسهال ، استفراغ ، مشکلات بلع و زخم های دهانی شود. ✓
سیمواستاتین Simvastatin	کاهنده چربی خون	✓ از مصرف آب گریپ فروت و مرکبات خودداری کنید. ✓ تولید کوآنزیم Q10 را کاهش می دهد . ✓ ممکن است ، مکمل یاری با COQ10 حداقل ۱۰۰ میلی گرم در روز برای پیشگیری از درد و ضعف ماهیچه ای مفید باشد. ✓ بهترین رژیم در زمان مصرف دارو ، رژیم ضد التهاب می باشد.
فاموتیدین Famotidine	H2 بلاکر	✓ ماینیتور کردن سطح خونی آهن ، ویتامین B12 در درمان طولانی مدت.
فلودارابین Fludarabine	ضد نئوپلاسم	✓ باعث بی اشتها می گردد و ممکن است با استفراغ یا اسهال همراه باشد.
فلورواوراسیل Fluorouracil	ضد نئوپلاسم	✓ می تواند سبب تهوع ، اسهال ، استفراغ ، مشکلات بلع و زخم های دهانی شود. ✓
فلوکسیتین Fluoxetine	ضد افسردگی	✓ از مصرف الکل و تریپتوفان (منابع غذایی و مکمل) پرهیز شود. ✓ با رژیم غنی از کلسیم ، منیزیم ، پتاسیم و زینک مصرف شود.
فورزماید (لازیکس) Furosemide	دیورتیک لویی	✓ با رژیم غنی از منیزیم ، فولات ، زینک ، ویتامین های B6, B12, B2 مصرف شود.
کابتوپریل Captopril	کنترل کننده فشار خون	✓ این دارو می تواند مقدار پتاسیم را در بدن افزایش دهد پس با رژیم کم پتاسیم مصرف شود.
کارودیلول Carvedilol	بتابلوکر	✓ در صورتیکه دارو را همراه با غذا بخورید ، احتمال افت شدید فشارخون کمتر خواهد شد. ✓ در صورت ابتلا به دیابت باید قند خون مانیتور شود.
کتوکونازول Ketoconazole	ضد قارچ	✓ دارو را با مایعات اسیدی (انواع آب میوه) میل کنید. ✓ برای افزایش جذب دارو ، آن را با غذا میل کنید.
گاباپنتین Gabapentin	ضد صرع	✓ مکمل منیزیم با فاصله ۲ ساعت از دارو مصرف شود. ✓ از مصرف الکل پرهیز شود.
گلی پیزاید Glipizide	ضد دیابت	✓ 30 دقیقه قبل از وعده غذایی باید مصرف شود. ✓ از مصرف الکل پرهیز شود.
گلی میپرید Glimepiride	ضد دیابت	✓ 30 دقیقه قبل از وعده غذایی باید مصرف شود. ✓ از مصرف الکل پرهیز شود.
لنزوپرازول Lansoprazole		✓ مصرف طولانی مدت این دارو ممکن است باعث کمبود آهن ، ویتامین B12 و منیزیم شود.
لوزارتان losartan	آنتاگونیست گیرنده آنژیوتانسین	✓ مصرف همزمان با گریپ فروت توصیه نمی شود. ✓ مصرف همزمان با رژیم غذایی و مکمل های پتاسیم توصیه نمی شود.
لوواستاتین Lovastatin	استاتین ها (مهار کننده ی HMG-COA ردوکتاز)	✓ از مصرف آب گریپ فروت و مرکبات خودداری کنید. ✓ تولید کوآنزیم Q10 را کاهش می دهد . ممکن است ، مکمل یاری با COQ10 حداقل ۱۰۰ میلی گرم در روز برای پیشگیری از درد و ضعف ماهیچه ای مفید باشد. ✓ بهترین رژیم در زمان مصرف دارو ، رژیم ضد التهاب میباشد.
لوودوپا Levodopa	ضد پارکینسون	✓ مصرف دارو با مکمل B6 بیش از ۱۰ تا ۱۵ میلی گرم در روز توصیه نمی شود. ✓ رژیم پرپروتئین بیش از 2gr/kg اثرات دارو را کاهش می دهد.
مترونیدازول Metronidazole	آنتی باکتریال گروه نیترو ایمیدازول	✓ از نوشیدن الکل همزمان با مصرف مترونیدازول و تا ۳ روز بعد از قطع مصرف دارو ، خودداری کنید. ✓ مصرف لبنیات پروبیوتیک توصیه می شود.
متوپرولول Metoprolol	بتابلوکر	✓ همراه با وعده غذایی یا بلافاصله بعد از آن بخورید. ✓ سطح قند خون مانیتور شود.

نام دارو	دسته دارویی	تداخلات دارویی و نکات آموزشی
متوتروکسات (روماترکس) Methotrexate	آنتی متابولیت (در درمان سرطان و آرتریت روماتوئید کاربرد دارد)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ در زمان مصرف این دارو ، رژیم غنی از منابع فولیک اسید و ویتامین B12 توصیه می گردد. ✓ از مصرف الکل پرهیز شود. ✓ توجه به مصرف مکمل اسید فولیک در درمان بیماری های روماتولوژی
متفورمین metformin	کاهش دهنده قند خون	<ul style="list-style-type: none"> ✓ افزایش مصرف غذاهای حاوی ویتامین B12 و اسید فولیک ✓ در صورت نیاز مصرف مکمل B12 و فولات ✓ از مصرف الکل پرهیز شود.
متوکلوپرامید Metoclopramide	آنتاگونیست گیرنده دوپامین (ضد تهوع)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ در افراد دیابتی سطح قند خون مانیتور شود. ✓ از مصرف الکل پرهیز شود.
ناپروکسن Naproxen	ضد التهاب غیر استروئیدی	<ul style="list-style-type: none"> ✓ این دارو را با غذا یا شیر مصرف کنید .چون دارو می تواند باعث ناراحتی معده شود.
نیتروگلیسرین (Nitroglycerin)	گشاد کننده ی عروقی	<ul style="list-style-type: none"> ✓ با فرآورده های حاوی الکل مصرف نشود.
وارفارین (کومادین) Warfarin	ضد انعقاد خون	<ul style="list-style-type: none"> ✓ یک رژیم غذایی معمولی با مقادیر ثابت ویتامین K (سبزیجات برگ سبز و ...) داشته باشید. ✓ مصرف میوه کامل یا آب قره قاط و انار احتمال خونریزی را افزایش می دهد. ✓ مقادیر زیاد ویتامین E و مکمل امگا ۳ و دمنوش های گیاهی می تواند زمان لخته شدن را طولانی تر کرده و باعث خونریزی شود. ✓ مانیتور کردن تراکم استخوان
هیدرالازین Hydralazine	کاهنده فشارخون	<ul style="list-style-type: none"> ✓ با رژیم غنی از ویتامین B6 مصرف شود.
هیدروکلروتیازید HCTZ Hydrochlorothiazide	دیورتیک تیازیدی	<ul style="list-style-type: none"> ✓ دارو با شیرین بیان مصرف نشود. ✓ با رژیم غنی از زینک، پتاسیم و منیزیم مصرف شود. ✓ همراه با مکمل کلسیم مصرف نشود.
مکمل آهن		<ul style="list-style-type: none"> ✓ مصرف همزمان چای، لبنیات و منابع حاوی فیبر با آهن باعث کاهش جذب آن می شود. ✓ مصرف منابع ویتامین C جذب آهن را افزایش می دهد. ✓ این مکمل اثر آنتی بیوتیک های خانواده "کینولون" را کاهش می دهد.

تهیه کننده

واحد تغذیه بیمارستان شهید دکتر فقیهی شیراز

منبع

کراوس ۲۰۲۱

تابستان ۱۴۰۴

EDU-PT-295/A

